

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 28.4.2003
KOM(2003) 209 lopullinen

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevista rekistereistä tehdyn YK:n Euroopan
talouskomission pöytäkirjan allekirjoittamisesta Euroopan yhteisön puolesta**

(komission esittämä)

PERUSTELUT

1. Tausta

Yhteisö ja sen jäsenvaltiot¹ sekä yksitoista unioniin liittyvää maata ja ehdokasmaata² allekirjoittivat YK:n Euroopan talouskomission yleissopimuksen tiedon saannista, kansalaisten osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa (Århusin yleissopimuksen) 25. kesäkuuta 1998. Yleissopimuksen 5 artiklan 9 kappaleessa määrätään kukin sopimuspuoli ryhtymään toimenpiteisiin, joilla luodaan asteittain yhtenäinen, koko maan käsittävä pilaantumista koskevien luetteloiden tai rekistereiden järjestelmä, joka perustuu jäsenneltyihin, tietokonekäyttöisiin ja kansalaisten saatavilla oleviin tietokantoihin, joiden tiedot on kerätty yhdenmukaisesti. Järjestelmään voidaan kirjata tiettyjen aineiden ja tuotteiden päästöt, leviäminen ja siirtyminen tietyistä toiminnoista ympäristöön, veden, energian ja luonnonvarojen käyttö mukaan lukien, laitoksissa ja niiden ulkopuolella tapahtuva käsittely sekä kaatopaikat.

YK:n Euroopan talouskomission ympäristöpolitiikan komitea päätti seitsemännessä kokouksessaan perustaa toistaiseksi toimivan hallitustenvälisen työryhmän, jonka tehtävänä on laatia oikeudellisesti sitova asiakirja epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevista rekistereistä. Tarkoituksena on, että kyseinen asiakirja voitaisiin hyväksyä Kiovassa pidettävässä viidennessä "Euroopan ympäristö" -ministerikokouksessa³. Tämä ryhmä tapasi ensimmäisen kerran vuoden 2000 helmikuussa Prahassa.

Sopimuspuolten ensimmäistä kokousta valmisteleva työryhmä laati luonnoksen päätökseksi⁴, jolla perustetaan sopimuspuolten kokouksen alainen elin eli epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevia rekistereitä käsittelevä toistaiseksi toimiva työryhmä, joka korvaa edellä mainitun työryhmän. Työryhmän *toimeksiantona oli laatia pöytäkirjan muodossa oikeudellisesti sitova asiakirja epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevista rekistereistä* ja saattaa näin päätökseen aiemman työryhmän työ. Työryhmään osallistuivat jäsenvaltiot sekä unioniin liittyvät maat ja ehdokasmaat.

Ensimmäinen sopimuspuolten kokous, joka pidettiin Luccassa, Italiassa, 21.–23. lokakuuta 2002, hyväksyi tämän päätöksen ja kehotti epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevia rekistereitä käsittelevää työryhmää saattamaan työnsä päätökseen ajoissa sen varmistamiseksi, että asiakirja voidaan *hyväksyä sopimuspuolten ylimääräisessä kokouksessa, joka kutsutaan kokoon Kiovassa pidettävän viidennen "Euroopan ympäristö" -ministerikokouksen johdosta*. Tämä kokous pidetään 21.–23. toukokuuta 2003.

Viimeinen pöytäkirjaa koskeva neuvottelukierros pidettiin Genevessä 27.–31. tammikuuta 2003.

Komissio osallistui neuvotteluihin Euroopan yhteisön puolesta. Neuvosto teki 21. tammikuuta 2003 muodollisen päätöksen⁵ Euroopan yhteisön osallistumisesta neuvotteluihin, joita

¹ Saksa allekirjoitti yleissopimuksen 21. joulukuuta 1998.

² Unkari ja Malta allekirjoittivat yleissopimuksen 18. joulukuuta 1998.

³ YK:n Euroopan talouskomission asiakirja ECE/CEP/74.

⁴ YK:n Euroopan talouskomission asiakirja CEP/WG.5/2001/3, 14. syyskuuta 2001.

⁵ Neuvoston asiakirja 13990/1/02 ENV 647 INF 206 ONU 82 REV 1.

käydään oikeudellisesti sitovan asiakirjan laatimiseksi epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevista rekistereistä (PRTR-rekisterit).

Pöytäkirjan 24 artiklan mukaan pöytäkirja epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevista rekistereistä "on avoinna allekirjoittamista varten Kiovassa (Ukrainassa) 21 päivästä 23 päivään toukokuuta 2003 viidennen "Euroopan ympäristö" -ministerikokouksen yhteydessä ... kaikille valtioille, jotka ovat Yhdistyneiden Kansakuntien jäseniä, sekä alueellisille taloudellisen yhdentymisen järjestöille, jotka koostuvat Yhdistyneiden Kansakuntien jäseninä olevista täysivaltaisista valtioista ja joille niiden jäsenvaltiot ovat siirtäneet toimivaltaa tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvissa asioissa, mukaan lukien toimivalta tehdä näitä asioita koskevia sopimuksia."

2. YK:n Euroopan talouskomission PRTR-pöytäkirjan ominaisuudet

Epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevalla rekisterillä (PRTR-rekisterillä) tarkoitetaan yleisesti integroitua tietokantaa tai rekisteriä, jossa on tietoja eri laitoskokonaisuuksien päästöistä ympäristöön sekä jätteiden siirroista. Rekisteri voi sisältää myös tietoja muista lähteistä (hajakuormituslähteistä) peräisin olevista päästöistä. PRTR-rekisterin tärkeimpiä ominaisuuksia ovat yksittäisten laitoskokonaisuuksien pakollinen ja säännöllinen raportointi, tiedot epäpuhtauksista, päästöistä ilmaan, veteen ja maahan sekä jätteiden siirroista, integroitu tietokanta kansallisella tasolla, sidosryhmien osallistuminen ja yleisön mahdollisuus käyttää tietokantaa.

Tämän määritelmän mukaisesti pöytäkirjan keskeiset velvoitteet ovat seuraavat:

- pistekuormituslähteet ja hajakuormituslähteet kattavien (kansallisten) PRTR-rekisterien luominen ja ylläpitäminen
- yhtenäinen ja jäsenelty yleisesti saatavilla oleva ja käyttäjäystävällinen sähköinen tietokanta
- laitoskokonaisuuksia koskevat raportointivaatimukset
- ilmoittaminen kunkin epäpuhtauden päästöistä ympäristön eri osa-alueisiin (ilmaan, veteen ja maahan)
- ilmoittaminen jätteiden siirroista laitoskokonaisuuden ulkopuolelle
- pakollinen tietojen ilmoittaminen vuosittain
- rekisterissä olevien tietojen laadun arviointi
- vapaaehtoinen hajakuormituslähteitä koskevan tiedon ilmoittaminen.

Pöytäkirja kattaa yhteensä 64 toimintaa ja 86 ainetta, joihin voidaan myöhemmin tehdä muutoksia.

EU:n laajentumista ajatellen nämä velvoitteet koskevat jäsenvaltioiden lisäksi unioniin liittyviä maita ja ehdokasmaita siinä vaiheessa, kun ne liittyvät Euroopan unioniin.

3. Yhteisö ja YK:n Euroopan talouskomission PRTR-pöytäkirja

Komissio teki 17. heinäkuuta 2000 päätöksen 2000/479/EY⁶ Euroopan epäpuhtauspäästörekisterin (EPER) laatimisesta ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämiseksi (IPPC) annetun neuvoston direktiivin 96/61/EY⁷ 15 artiklan mukaisesti.

Kun EPER-rekisteristä tulee toiminnallinen vuonna 2003, se lisää merkittäväällä tavalla yleistä tietoisuutta ja varmistaa yleisön oikeuden saada tietää teollisuuden aiheuttamasta ympäristökuormituksesta. EPER-rekisteriin kootaan tietoja 50 epäpuhtauden päästöistä noin 20 000 yksittäisestä laitoskokonaisuudesta, jotka kuuluvat IPPC-direktiivin soveltamisalaan. Jäsenvaltioiden on raportoitava Euroopan komissiolle joka kolmas vuosi, ensimmäisen kerran kesäkuussa 2003, jolloin on toimitettava vuoden 2001 päästötiedot (tai vaihtoehtoisesti vuoden 2000 tai 2002 tiedot). Alussa otetaan huomioon ainoastaan päästöt ilmaan ja veteen. Maaperään kohdistuvat päästöt ja jätteiden siirrot eivät kuulu tämänhetkisen EPER-päätöksen soveltamisalaan. Näiden rajoitusten vuoksi EPER-rekisteriä ei voida vielä pitää varsinaisena PRTR-rekisterinä.

Euroopan komissio, jota avustaa Euroopan ympäristökeskus, toimittaa Internetin välityksellä yleisesti saataville EPER-rekisterissä tai -tietokannassa olevat tiedot, mukaan luettuina laitoskohtaiset tiedot asiaan liittyvistä kuormituslähteistä. Sekä yleisö että teollisuus voivat käyttää EPER-tietoja verratakseen yksittäisten laitoskokonaisuuksien tai teollisuuden alojen ympäristönsuojelun tasoa eri maissa. Hallitukset voivat käyttää rekisterissä olevia tietoja seurataksensa sitä, miten kansainvälisten ja kansallisten sopimusten ja pöytäkirjojen ympäristötavoitteet on saavutettu. Suunnitelmissa on tarkistaa EPER-rekisterin soveltamisala ja hyödyllisyys kunkin kolmivuotisen raportointijakson jälkeen.

Tässä tarkistusprosessissa on otettava huomioon epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevista rekistereistä tehdyn YK:n Euroopan talouskomission pöytäkirjan sisältö. Olisi erittäin epäedullista sekä yleisesti saatavilla olevan tiedon yhdenmukaisuuden että työmäärän ja kustannusten kannalta joka tasolla, jos käytössä olisi samanaikaisesti kaksi erilaista tietokantaa ja raportointijärjestelmää. Pöytäkirjassa epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevista rekistereistä tuodaan esiin seuraavat keskeiset näkökohdat:

- rekisterin kattavuus (koskee toimintoja ja aineita)
- laitoskokonaisuuden ulkopuolelle tapahtuvia jätteiden siirtoja koskevien tietojen sisällyttäminen rekistereihin
- vuoden kestävä ilmoitusjakso.

4. Päätelmä

YK:n Euroopan talouskomission pöytäkirja epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevista rekistereistä on tärkeä askel kohti tiedon saannista, kansalaisten osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa tehdyn Århusin yleissopimuksen täytäntöönpanoa. Euroopan yhteisö on sitoutunut yleissopimuksen tavoitteisiin, mistä on osoituksena pöytäkirjan allekirjoittaminen Kiovan ministerikokouksessa.

⁶ EYVL L 192, 28.7.2000, s. 36.

⁷ EYVL L 257, 10.10.1996, s. 26.

NEUVOSTON PÄÄTÖS

epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevista rekistereistä tehdyn YK:n Euroopan talouskomission pöytäkirjan allekirjoittamisesta Euroopan yhteisön puolesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 175 artiklan 1 kohdan ja 300 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäisen virkkeen,

ottaa huomioon komission ehdotuksen⁸,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) YK:n Euroopan talouskomission pöytäkirja epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevista rekistereistä on tärkeä askel kohti tiedon saannista, kansalaisten osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa tehdyn Århusin yleissopimuksen täytäntöönpanoa, ja Euroopan yhteisö on sitoutunut yleissopimuksen tavoitteisiin.
- (2) Komissio osallistui Euroopan yhteisön puolesta neuvotteluihin, joita käytiin YK:n Euroopan talouskomission pöytäkirjasta epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevista rekistereistä.
- (3) Pöytäkirja epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevista rekistereistä on avoinna allekirjoittamista varten Kiovassa, Ukrainassa, 21 päivänä toukokuuta 2003 viidennen "Euroopan ympäristö" -ministerikokouksen yhteydessä.
- (4) On suotavaa, että yhteisö allekirjoittaa pöytäkirjan edellyttäen, että pöytäkirja tehdään,

⁸ EYVL C ..., ..., s. ...

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

Ainoa artikla

Valtuutetaan neuvoston puheenjohtaja nimeämään yksi tai useampi henkilö, jolla tai joilla on oikeus allekirjoittaa YK:n Euroopan talouskomission yleissopimukseen tiedon saannista, kansalaisten osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa (Århusin yleissopimukseen) liittyvä pöytäkirja epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevista rekistereistä Euroopan yhteisön puolesta edellyttäen, että pöytäkirja tehdään, ja antamaan kyseiselle henkilölle tai kyseisille henkilöille tähän tarvittavat valtuudet.

Tehty Brysselissä [...]

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*

LIITE

(Pöytäkirja epäpuhtauksien päästöjä ja siirtoja koskevasta rekisteristä, lopullinen)